

Bibliotekaren

Tidsskrift for Bibliotekarforbundet

Trivelige
landsmøtedager,
uten de helt
store sakene

Hvem skal ut?

Når
sparekniven
rammer
bibliotek-
personalet

7
2003

- Kunne ønsket
meg mer debatt
på landsmøtet

Nytt forbunds-
styre startet
med en gang

Innhold:

Lederen har ordet	side 3
Gjensidige NOR Forsikring fusjonerer ikke	side 4
Stipend for BF-medlemmer	side 4
Siste sjekk før landsmøtet	side 5
Nytt forbundsstyre startet med en gang	side 6
Byrne vant IFLA-valget	side 6
Trivelige landsmøtedager, uten de helt store sakene	side 7
Ok, eg inrømmer det - eg er ein pushar	side 11
- Kunne ønsket litt mer debatt	side 12
Det er hardt å se kollegaer måtte gå:	
Når sparekniven rammer bibliotekpersonalet	side 14
Halden trenger Clint Eastwood	side 18
Sans og samling: Harry Potters ungdom	side 20

Annonse:

Tidemann **Biblioteksystem**[®]

- med tanke på fremtiden

BIBLIOTEKSERVICE AS - navnet på god service
Postboks 9102, 3006 Drammen • Tlf: 32 88 70 10 Fax: 32 88 58 55 • www.bibliotekservice.no

Bibliotekaren

ISSN 0804-4147

Bibliotekaren er Bibliotekarforbundets tidsskrift og utkommer hver måned.

Ansvarlig redaktør

Erling Bergan

Redaksjonens adresse

Runnen 4, 6800 FØRDE

Tlf.: 57 82 07 65

Mobil: 91 31 80 01

Faks: 85 03 16 64

Epost: erling.bergan@bibforb.no

Redaksjonsgruppa

Erling Bergan (redaktør)

Anja Angelskår Mjelde (redigerer)

Monica Deildok (forbundsleder)

Mona Magnussen (forbundets nestleder)

Thor Bjarne Stadshaug (organisasjonssekretær)

Stoff

Vi mottar stoff i alle former. Tekster foretrekker vi som filer i *RiktTekstFormat* (rtf). Usignerte artikler står for redaktørens regning.

Abonnement

Kr. 290,- pr. år betales til BFs girokonto 6039.05.64093. Merk innbetalingen «Abonnement». Alle henvendelser om abonnement rettes til BFs sekretariat i Lakkegata 21, 0187 Oslo, tlf. 22 17 04 95, faks 22 17 04 96, epost: bf@bibforb.no.

Annonsepriser

1/8 side kr. 800

2/8 side kr. 1400

3/8 side kr. 1800

4/8 side kr. 2200

5/8 side kr. 2500

6/8 side kr. 2800

7/8 side kr. 3100

8/8 side kr. 3300

24 % mva. kommer i tillegg.

Det kan gis rabatt ved bestilling av flere annonser under ett. Alle henvendelser om annonser rettes til redaksjonen. (se over)

Utgivelsesplan i 2003

Nr.	Deadline:	Hos medl.:
1	23. desember	15. januar
2	29. januar	12. februar
3	26. februar	12. mars
4	26. mars	9. april
5	23. april	7. mai
6	21. mai	4. juni
7	25. juni	9. juli
8	30. juli	13. august
9	27. august	10. september
10	24. september	8. oktober
11	22. oktober	5. november
12	19. november	3. desember

Trykk

S. E. Thoresen as

Lederen har ordet

Monica Deildok
Forbundsleder

Landsmøtet er overstått uten den store dramatik. Møtet bar preg av oppslutning om de veivalg som er tatt, og lite diskusjon rundt veien videre. Det var en konsoliderende stemning.

Listen over landsmøtedelegatene var imponerende lesning. Her var mange med mye erfaring, men her var også unge, utradisjonelle hoder å finne. Når landsmøtet da blir ferdig to timer før tiden skyldes det ikke bare gode møteledere. Det skyldes heller ikke hangover fra jubileumsfesten kvelden før eller at forsamlingen består av urutinerte talestol-vegrere. Det skyldes at sakskartet ikke inneholdt store, kontroversielle saker. Men det skyldes også at nervesystemet i Bibliotekarforbundet er velfungerende, eller sagt på en annen måte: At organisasjonens formelle og uformelle informasjons- og kommunikasjonskanaler er åpne og i funksjon.

For hvis landsmøtet hadde avdekket at det var stor uenighet mellom forbundsstyret og resten av organisasjonen i mange og vitale saker, så ville det betydd at forbundsstyret i Bibliotekarforbundet enten ikke evnet, eller ikke ville fange opp signaler fra resten av organisasjonen, eller også at resten av organisasjonen ikke evnet eller ville avgi disse signalene.

BF har mange kommunikasjonslinjer og organer. Både formelle i form av landsstyremøter, fylkeslederens kommunikasjon med forbundsstyret samt diverse nedsatte utvalg, og mer uformelle i form av den kontakt og kommunikasjon som oppstår på medlemsmøter, via enkelthenvendelser fra medlemmer og tillitsvalgte til sekretariatet eller til det enkelte forbundsstyremedlem. Det har hele tiden vært et mål for meg i min forrige periode som forbundsleder å forsøke å bidra til at disse kanalene ble så mange som mulig og at de holdt seg så åpne som mulig. I den sammenheng har jeg vært opptatt av at både de formelle og de uformelle kanalene er viktige. Dette fordi jeg mener at en organisasjon hvor informasjon og kommunikasjon flyter lett er en betydelig mer fleksibel, aktiv og dynamisk organisasjon enn en organisasjon som består av tregere materie. OG jeg er av den oppfatning at en aktiv og dynamisk organisasjon er av større interesse både å arbeide i og være medlem av enn det motsatte.

Det er min oppfatning at når landsmøtet ikke fant grunn til å debattere forbundsstyrets beretning var det nettopp fordi mange av de mest essensielle veivalgene den tok for seg eller tiltakene den gjorde rede for har vært debattert på medlemsmøter, fylkesmøter, seminarer og landsstyremøter. Og at en stor del av skylden for et landsmøte som kan karakteriseres som tamt skyldes at Bibliotekarforbundet er en organisasjon som fungerer også mellom landsmøtene.

Det er veldig bra, og dessuten helt nødvendig.

Forbundet har fylt ti år, og står definitivt på en bakketopp. Når vi ser bakover ser vi en jevn stigning i form av utvikling både av organisasjon, aktivitet og medlemmer. Men når vi ser fremover ser vi at bakken fortsetter videre oppover, og vi vet at det er oppover vi må gå. For som det også ble påpekt fra landsmøtets talerstol ligger vi fortsatt uforholdsmessig lavt i rekruttering på statssektoren. Og målet for Bibliotekarforbundet er å samle alle bibliotekarer til ett forbund. På de første ti år er vi nådd over 1200, dersom vi kan klare å vokse like jevnt i løpet av de neste ti, vil vi nærme oss det målet. Det betyr en medlemsvekst på over 100 pr år, 200 pr periode. Det er med andre ord høyt opp og langt fram.

Bibliotekarforbundet står overfor solide utfordringer på mange områder i tiden som kommer.

Når det gjelder organisasjonsutvikling har forbundet stort forbedringspotensiale når det gjelder erfaringsoverføring, kompetanseoppbygging, skaping av nye nettverksarenaer og oppbygging av tillitsvalgtes generelle kompetanse og forhandlingskompetanse. Profesjonalisering av sekretariatet og sekretariatsfunksjonene, slik som medlemssystem, regnskapsrutiner, informasjon- og kommunikasjon, service overfor medlemmer og tillitsvalgte.

Vi vet at vi vil møte store politiske utfordringer i tiden som kommer. Det er varslet en ny bibliotekutredning, ABM-U setter en ny og litt annerledes dagsorden enn den vi var vant med fra RBT og Tilsynet, og er i en fase man fortsatt må kunne kalle støpeskjeen. Kommuneøkonomien utforder oss i kommunesektoren, kvalitetsreformen på statssektoren og helsereformen på NAVO-sektoren. ►

- ▶ Vi møter store utfordringer på lønns- og tariffpolitikk, og vi ser at nye systemer for lønnsdannelse tvinger seg frem. Arbeidslivet hardner til, pensjon og opparbeidede rettigheter settes under press. Forbundet har en betydelig utfordring i å rekruttere på alle sektorer samtidig som vi må beholde vårt sterke fotfeste i de sektorene vi står sterkt. Bibliotekarforbundet må arbeide mye mer aktivt med synliggjøring av bibliotekarers kompetanse.

For å nevne noe.

Landsmøtet vedtok et målprogram som favner dette og mer, og ga gode mål for et nytt forbundsstyre å arbeide etter.

Jeg gleder meg!
Takk for ny tillit.

Gjensidige NOR Forsikring fusjonerer ikke

■ ■ ■ Arne Nyland, leder i avd. org.marked i Gjensidige NOR Forsikring

Gjensidige NOR Forsikring omfattes ikke av fusjonen med DnB. Fusjonen er kun mellom de to bankene DnB og Gjensidige NOR ASA. Vi fortsetter som et kundeeid og selvstendig forsikringsselskap med kontorer over hele landet. Vi har lange tradisjoner i tett samarbeid med arbeidstakerorganisasjoner. Slik skal det fortsatt være! Å være forsikringsleverandør til arbeidstakerorganisasjonene og deres medlemmer føler vi som et privilegium, men også som et stort ansvar. Vår viktigste oppgave er å utvikle Gjensidige NOR Forsikring videre som et stort kundeeid og selvstendig selskap til kundenes beste. Det gjør vi best ved å ha respekt for våre lange tradisjoner, der vi tar det beste fra historien

med oss inn i en fremtid der det eneste sikre er endringer.

Vi er i dag det eneste store gjensidige forsikringsselskapet i Norge. Det betyr nærhet til kunden både som forsikringstaker og som eier i selskapet. Det har gitt oss vårt særpreg.

Gjensidige NOR Forsikring eier den nest største aksjeposten i Gjensidige NOR ASA, og som aksjonær er vi positive til bankfusjonen. Vi tenker langsiktig både som eier og samarbeidspartner i den nye storbanken, og mener at dette er en løsning som er god for oss og våre kunder. ■

Stipend for BF-medlemmer

Bibliotekarforbundets styre har satt av kr. 15.000 til stipend for medlemmer av BF i 2003. Stipendet skal gi BFs medlemmer mulighet til fagpolitisk eller organisasjonsrelatert kompetanseoppbygging. Hensikten er å styrke BFs evne til å nå sine mål.

Alle som er medlem av BF kan søke stipend. Søknaden kan gjelde prosjekt, kurs, studieopphold, e.l. Forbundsstyret tildeler stipend etter en vurdering av innkomne søknader. Etter at stipendet er brukt, skal søkeren sende BF en kortfattet rapport om hva som er gjort og hvordan midlene er brukt.

Søknad sendes Bibliotekarforbundet, Lakkegata 21, 0187 Oslo.
Søknadsfristen er satt til **1. august 2003**.

Siste sjekk før landsmøtet

Det var dagen før landsmøteseminalet, to dager før landsmøtet. Forbundsstyret var samlet for å behandle noen enkeltsaker, og ellers ta en siste sjekk før delegatene ankom. Noen visste de deltok på sitt siste styremøte, og resten måtte regne med at det også kunne gjelde dem. For demokratiet skal man ikke kimse av. Et våkent landsmøte burde ingen ta lett på. Derfor hadde nok styremedlemmene lagt hvilepulsene igjen hjemme, før de ankom landsmøtearenaen Vettre Hotell i Asker.

■ ■ ■ Erling Bergan, Redaktør

Første sak var en orientering om lønnsforhandlingene for de ansatte i BF-sekretariatet. Her skal resultatet godkjennes på et senere møte i forbundsstyret. Deretter var det tid for årets første økonomiske kvartaloversikt. Og la det være sagt med en gang: Sekretariatets evne til å legge fram forståelige og troverdige tall om BFs økonomiske helsetilstand er vesentlig bedre nå enn det vi opplevde for ett år siden. Når da også selve tallene var opplyftende, kunne styret nikke bifallende til det hele. Kontingentinngangen er nå på forventet nivå, mens annonseinntektene er bedre enn forventet. På utgiftssida ser det kontrollert ut, ikke minst fordi hovedutgiftsposten lønninger ligger omtrent på budsjett.

Så ble forbundsstyret orientert om mellomoppgjøret i Oslo kommune, det siste av årets oppgjør som kom i mål. Deretter ble de orientert om oppstarten av BFs arbeidsgruppe innen yrkesetikk, og tilsvarende om oppstarten av sekretariatets arbeid med å utrede morgendagens medlemssystem for BF.

Forbundsstyret fikk seg forelagt et utkast til avtale om "utveksling" av medlemsskap mellom bibliotekarforbundene i Danmark, Sverige og Norge. Dette er en justering av noe som ble drøftet på det felles nordiske fagforeningsmøte vi tre hadde i København i fjor. Det gjelder bibliotekarer som tar jobb i et annet land, og ønsker å beholde sitt opprinnelige fagforeningsmedlemskap i den første perioden. Ettersom saken har stått i stampe, og neste fellesnordiske møte er i Oslo i september, ble styret bedt om å gi klarsignal til å følge opp saken. Signalet ble gitt. Hvis dette blir noe av, vil Bibliotekarens lesere bli nærmere orientert.

En type saker som det er vanskelig å gi styret detaljer om, og som det er umulig å referere her i bladet, er det som forbundslederen i innkallinga kaller "Diverse enkeltsaker". Her er det snakk om tvilsomme omplasseringer, oppsigelser, stillingsbanker, omstilling, fristilling og fandens oldemor. Selv om det ideelt sett ikke skal hefte ved noen bibliotekar at de har vært gjennom slike prosesser, er det ikke alltid like lett for de det gjelder å være åpne. Derfor er BF varsom i måten slike saker blir behandlet og omtalt på. Men det er viktig at styret er kjent med hva slags type saker BF får, omfanget, hvordan sekretariatet behandler dem, osv.

Så var forbundsstyret kommet til de siste landsmøteforberedelsene. Tilleggsberetninga for de siste to månedene ble vedtatt. Forslag til konstituering av landsmøtet ble vedtatt. Og dermed hadde dette styret gjort sitt siste vedtak, og hadde bare en lang sjekkliste å gå gjennom for de kommende to dagene. Et dyktig styre var kommet til veis ende. Vel blåst! ■

... spaltelangs ...

Holmlia bibliotek fikk fra Benjamins Minnefond

Til sammen 150.000 kroner ble 26. mai delt ut til elleve lag og organisasjoner fra Benjamins Minnefond 2003. De som fikk penger var blant andre musikkaféen Internasjonalt Senter i Bodø, Holmlia bibliotek i Oslo, fotballgruppa Internasjonalt Hus i Stavanger og tidsskriftet Monitor.

- Grensen er nådd

- Prisene på bøker i Norge er i ferd med å nå smertegrensen, sier direktør i Bokhandlerforeningen, Randi Øgrey, til Klassekampen. Hun ønsker større innsyn i forlagenes prising av bøker. – Prisene på skjønnlitterære bøker er i ferd med å bli for høye. På samme måte er det med skolebøkene. Til syvende og sist er det folk vi lever av. Vi er avhengige av at kundene vil komme inn i butikken, at de vil kjøpe og lese bøker. Dette er det viktig å ta med seg inn i de kommende bransjeforhandlingene, sier Øgrey. Dagens bransjeavtale mellom Forlegger- og Bokhandlerforeningen går ut 31. desember 2004. Avtalen har som kjent dispensasjon fra konkurranselovgivningen og går i hovedsak ut på at forlagene bestemmer fast pris på alle bøker i 2 år etter utgivelsesdato. I følge arbeids- og administrasjonsminister Victor Norman vil regjeringen neppe gi bokbransjen dispensasjon i en ny periode, med mindre avtalen endres på vesentlige punkter.

Ny rekord for Foreningen !les

Over 57.000 skoleelever hadde før pinse meldt seg på Foreningen !les sin store tXt-aksjon. Aksjonen, som i år går under navnet "Dramatisk" er dermed den største !les-aksjonen noen sinne. Daglig leder i aksjonen, Aslak Sira Myhre, håper at alle

... spaltelangs ...

ungdomsskoleklasser i hele landet melder seg på, og ser ikke bort fra et deltakertall på over 100.000. Deltagerne i konkurransen mottar hver sin pocketbok med utdrag fra ny og oversatt skjønnlitteratur. De femten utdragene er valgt ut for å friste elevene til videre lesing, mens skuespillerne Henrik Mestad og Vera Micaelsen sammen med "Mongoland"-regissør Arild Østin Ommundsen har laget en video med konkurranser til. Konkurransperioden er fra 16. oktober til 16. november, påmeldingsfristen for skolene gikk ut 22. juni.

Internett svikter de fattige

Internetthandel har ikke hatt den positive effekten man forventet for utviklingsland, viser nye undersøkelser. Internett har lenge blitt fremhevet som en mulighet for fattige land å øke handelen med rikere land. Mange land i sør har derfor investert i dyr teknologisk infrastruktur for å skaffe seg disse mulighetene, ofte etter press fra programvare-selskaper. Men nå viser en rapport basert på forskning i Bangladesh, Kenya og Sør-Afrika at virkeligheten er annerledes.

- Vi har ikke funnet noen tegn på at store selskaper har begynt å handle over internett med utviklingsland, sier John Humphrey fra det britiske Institute of Development Studies til BBC News Online. Problemet er at internasjonal handel sjelden skjer mellom helt fremmede partnere. Internett og e-post er ikke i seg selv nok til å opparbeide den tilliten vestlige bedrifter ønsker for å kjøpe varer fra Afrika eller andre ukjente handelspartnere. Situasjonen er videre vanskeliggjort ved at det mangler gode betalingsmetoder via nettet.

Nytt forbundsstyre startet med en gang

■ ■ ■ **Tekst & foto: Erling Bergan**

Det nye forbundsstyret samla etter landsmøtet, bortsett fra Richard Madsen som ikke var til stede. Fra venstre: Mona Magnussen, Hanne Brunborg, Klaus Jøran Tollan, Lone Johansen, Monica Deildok og Ritha Helland.

Landsmøtet var over og oppryddinga av lokalet begynt. Delegationene var på vei til Asker stasjon og hjemreisen. Men en gruppe landsmøtedeltakere måtte bli igjen: Det nyvalgte forbundsstyret og vara til styret. Gjenvälgt leder Monica Deildok trommet dem sammen, delte ut et lite knippe korte sakspapir, og satte i gang den nye landsmøteperioden med en gang.

Første sak var styreseminar, som hun hadde alternative dato-forslag på. Styret samlet seg om 21.-23. august, og da drar de trolig på hyttetur ved Lillehammer. Billigere og mer sosialt, når det nye forbundsstyret skal sette seg inn i de ulike sakene de skal jobbe med framover. Neste sak var høstens møteplan for styret, og der landet de på datoene mandag 13. oktober, mandag 10. november og mandag 8. desember. Samtidig ble tirsdag 9. desember satt av til landsstyremøte.

Typisk for et første møte i en ny landsmøteperiode, er også konstitueringer. Her gjaldt det forbundsstyrets arbeidsutvalg. Leder Monica Deildok og nestleder Mona Magnussen er selvskrevne etter vedtektene. Som tredje medlem ble Klaus Jøran Tollan valgt, med Lone Johansen som vara. Videre skulle økonomiutvalget settes sammen, og som tidligere er det arbeidsutvalget pluss Randi Rønningen som nå utgjør dette. ■

Byrne vant IFLA-valget

Det har vært valg til ledelsen for den internasjonale bibliotekorganisasjonen IFLA. Etter at organisasjonen innførte den amerikanske varianten av ledervalg, med en periode som "President-elect" før man blir President, var det altså valg av leder som skal tiltre i 2005 som nå ble foretatt. Fram til da er Kay Raseroka IFLA-president. Og valget på hennes etterfølger falt på Alex Byrne, universitetsbibliotekaren fra Sydney, Australia. Valget gjennomføres som postvalg, og Byrne fikk 495 stemmer. Nærmeste konkurrent Claudia Lux fra Tyskland fikk 384 stemmer, mens den tredje kandidaten Winston Tabb fra USA fikk 257 stemmer. 46 % av de stemmeberettigede deltok i dette postvalget.

Alex Byrne er for tiden leder i IFLAs komite for fri informasjonstilgang og ytringsfrihet, også kalt FAIFE. Fra Norge ble hans kandidatur blant annet støttet av NBF-leder Frode Bakken. Vårt mest fremtredende IFLA-medlem Sissel Nilsen, avdelingsdirektør ved Nasjonalbibliotekets avdeling i Oslo, støttet Winston Tabb. ■

Trivelige landsmøtedager, uten de helt store sakene

Det krydde av vettuge bibliotekarer på Vettre hotell 12.-13. juni. Bibliotekarforbundets landsmøtedager, i 10-års-jubileets tegn, hadde samlet en imponerende gjeng delegater. Noen unge, andre erfarne. Man pratet og koste seg gjennom de sosiale delene av arrangementet. Man lyttet seg oppmerksomt og høflig gjennom møtene. Men denne bibliotekariske "tenketanken" ble aldri stilt på noen særlige prøver. Landsmøtet krevde ikke mye av dem. Og kanskje delegatene ikke krevde så mye av landsmøtet heller?

■ ■ ■ Tekst & foto: Erling Bergan

Forbundsstyret hadde mange målsettinger med de to dagene: De ville følge opp den vellykkede vrien fra i forfjor, der seminaret med Frank Aarebrot og Mette Kjeldsen Sloth dagen før landsmøtet skapte diskusjoner som har vart helt fram til i dag. De ville ha en god markering av at BF var 10 år. Og de ville ha et ryddig landsmøte.

Helle Hogner

La oss ta det hele i riktig rekkefølge: Landsmøte-seminaret var ikke helt vellykket. Men tanken bak var absolutt god. Her var Helle Hogner, administrerende direktør ved Folkeuniversitetet, invitert til å snakke om psykososialt arbeidsmiljø og konflikthåndtering. Hennes to timer ble i hovedsak brukt til å gå gjennom arbeidsmiljøloven.

Dette gjorde hun på en levende og kontaktskapende måte, men altså litt i breieste laget i forhold til emnet hun var oppført med denne dagen. Det var først mot slutten at hun kom

Helle Hogner snakket om arbeidsmiljølova under landsmøteseminaret.

hun har en sønn som driver reptil-park i Storgata i Oslo, vil nok de fleste som var til stede, også huske.)

Hun kunne påpeke at vi har en naturlig tendens til å utsette vanskelige samtaler med medarbeidere, enten det dreier seg om drikking, mobbing, holdninger eller andre ting. Det er uklokt å skyve problemene foran seg, sa Hogner, og la til at det er like dumt å hoppe over dem ved bare å si: "La oss slå en strek over dette, legg det bak oss og se framover!"

Åsmund Arup Seip

Da Hogner var ferdig, hadde faktisk et pent knippe av de rundt 75 deltakerne tatt ordet, stilt spørsmål eller brakt inn egne erfaringer. Selv om Hogner ikke traff temaet sitt helt, var det interessant og trivelig. Med neste foredragsholder ble det verre. Temaet som Åsmund Arup Seip skulle snakke om burde ha vært midt i blinken: Lokal lønnsdannelse! At han er forsker i FAFO, et akronym som stammer fra den gang det het Fagbevegelsens Forskningsstiftelse, gjorde ikke forventningene mindre. Men der ble vi skuffet.

Åsmund Arup Seip har sammen med Jorun Andreassen laget rapporten "Lokale lønnsforhandlinger i kommunal sektor - Organisering og gjennomføring av det lokale oppgjøret i 2000". Og i fjor kom han ut med rapporten "Lokale lønnsforhandlinger i staten - Lønn som personalpolitisk verktøy". Fra disse arbeidene trakk han fram en serie transparanter, med søyler og diagrammer i liten skrift, uten at det ble

over på medarbeidersamtaler - og andre vanskelige samtaler - at vi fikk noe av det vi forventet.

For da kunne Helle Hogner trekke av sin erfaring som personalsjef i Skattedirektoratet, fra Lørenskog kommune og fra Folkeuniversitetet. (At

Et landsmøte krever at mye praktisk er på plass: Organisasjonssekretær Thor Bjarne Stadshaug og styremedlem Klaus Jøran Tollan tar et tak.

- ▶ klart for deltakerne akkurat hva alt dette skulle fortelle oss. Det dreidde seg om ulike måter å bruke lokal lønnsfastsettelse på, hvor langt ned i systemet fastsettelsen skulle foregå, ulikheter mellom stat og kommune, osv. Han pirret tidvis vår interesse for temaet, men den manglende evnen til å dra tydelige linjer ut av alle tallene, overskygget det meste.

Vi festet oss likevel ved de FAFO-ansattes egne bonus-avtale der hver forsker får utbetalt kr. 2500,- ved slutten av hvert halvår, hvis de har passert visse måltall for utfakturerte timer. Gevinsten for arbeidsgiver er stor, mens utgiftene de må ut med er forholdsmessig små.

Hvor går lønnspolitikken?

Vi merket oss også sluttpoengene hans, der han svarte på spørsmålet "Hvor går lønnspolitikken?" Han gjorde det i tre punkter:

- Tallmateriale, statistikk og rapportering blir viktigere.
- Individuell lønn krever desentralisering.
- Produktivitetslønn for økt produktivitet.

Det slår oss at det første punktet må være interessant for mange aktører i vår bransje. Biblioteksjefer må ha bedre statistikk over hvordan virksomheten utvikler seg. Tillitsvalgte må kunne skilte med statistikk over lønnsnivå og lønnsutvikling i forhold til en rekke parametre: utdanningsnivå, sektor, alder, bibliotekstørrelse, m.m. Og dette må BF skaffe til veie gjennom et godt medlemsystem, gode rapporteringsrutiner og stor grad av enhetlig fagorganisering.

Det andre punktet betyr at hvis lønna skal bli individuelt tilpasset, må også ansvaret for lønnsfastsettelsen flyttes nedover i hierarkiet på arbeidsplassen. Så får vi spørre oss hvilke utfordringer det gir bibliotekarer og bibliotek? Kanskje det tvinger oss til å revurdere holdningene til individuelt tilpasset lønn?

Åsmund Arup Seip snakket om lokal lønnsdannelse, og påpekte at tallmateriale, statistikk og rapportering blir stadig viktigere.

Det tredje punktet bruker et begrep som er oss noe fremmed. I Danmark snakker BF om resultatlønn, og det er vel bedre tilpasset bibliotekarenes virkelighet.

Like fullt er dette vanskelig, for hvordan måler vi våre resultater? Er det bibliotekarene som er lite lystne på å få virksomheten sin målt, eller er virksomheten simpelthen svært vanskelig å måle?

Jubileumsfesten

Vårt kjære BF hadde fylt 10 år innen kvelden kom. For det var 12. juni 1993 at 69 gründere møtte opp i Dæleneggata for å bli enige om vedtekter, kontingentsatser, inndeling i lokallag, arbeidsprogram, budsjett og foreta valg av forbundets første styre. Klokket 16.00 var BF et faktum. 10 år og 3 timer senere kunne årets delegater og gjester møtes i finstasen for å feire jubileet. Det ble en veldig trivelig kveld, det må sies. Med mange gode innslag, noen med et visst barokk preg. Ingen kan påstå at bibliotekarer er grå og kjedelige etter den kvelden!

Det begynte med en rekke hilsminger, mens vi sto der med stettglassene våre. Jeg nevner i fleng: Frode Bakken (Ur-gründeren), Kari Gulbraar (som ledet styringsgruppa som forberedte BFs stiftelsesmøte), Lis Nielsen (fra hovedbestyrelsen i danske BF), Anne Woje (BF-veteran og nåværende fylkeslagsleder i

Bibliotekarforbundet har hatt tre ledere siden starten for ti år siden. Her blåser de ut lysene på bursdagskaken. Fra venstre Siri Sjursen (1999-2001), Monica Deildok (2001-) og Randi Rønningen (1993-1999).

Østfold BF), Eli Vinje (leder i Skolelederforbundet, vår nærmeste nabo og samarbeidspartner i Lakkegata), og Ritha Helland (nettopp avgått studentutvalgsleder for bibliotekutdanninga ved Høgskolen i Oslo, og ikke minst "fakkelsjefen" fra sist vinter). Det hele kalte på tilbakeblikk og refleksjoner, og det var ikke minst artig. Beviset på det kan sees i Ritha Hellands spesielle hilsen, gjengitt på side 11.

Morten Haugen, en mann som aldri har vært av få ord, fikk fritt leide denne kvelden. Som toastmaster under middagen var han i godt lune. Han kunne slippe til flere talere, hvorav Trine Skei Grande hadde hovedtalen. Hun er tidligere kulturbyråd i Oslo og nåværende parlamentarisk leder for Venstre på Stortinget. En god tale, som gir henne fast plass i "Team bibliotek" i det politiske landskapet. Anna Pettersen fra Norsk Radiografforbund, vår andre nære nabo i Lakkegata, holdt også tale til jubilarer, godt spekket med humor og muntlig vri.

Jeg sa at kvelden bød på barokke innslag. Jeg tenker blant annet på "Søstrene på Verket", to damer som gjøgla seg gjennom et par folkeeventyr med

Det var trivelige landsmøtedager, uten de helt store sakene. Her har Randi Rønningen blikket mot talerstolen, mens Hanne Fosheims baby har fanget Morten Haugens interesse.

Stig Elvis Furset fant sin egen måte å takke for maten på: "I did it my way".

entusiastisk oppbygging av rollefigurene sine. Og jeg tenker ikke minst på Stig Elvis Fursets takk for matentale. Mange kjenner ham som "bibliotekaren fra helvete", fra åndskampen han fører mot de kristne mørkemenn. De som var med på landsmøtemiddagen vil i tillegg aldri glemme mellomnavnet hans. Stig Elvis

hadde nemlig sjekket egnede oppslagsverk for tips om hvordan takke for maten, han fant det umulig å følge opp, rev i stykker manus foran middagsgjestene, dro opp et par solbriller som var "Kongen" verdig og sang "I did it my way"! En stor avslutning på et vellykket bordsete.

Landsmøtet

Men selv om bibliotekarenes jubileumskveld var en sammenhengende tilbakevisning av vårt rykte som grå og kjedelige, var landsmøtedagen en liten nedtur. Det var for så vidt de samme folkene. Og de fleste av dem hadde lagt seg i anstendig tid kvelden før. Det kan jeg bevitne. Men da de satte seg sammen som landsmøte, var det ikke så mye de

hadde å si. "Landsmøtesakene var jo veldig godt forberedt", sa en til meg. "Vi fant ingen grunn til å være uenig i styrets forslag", sa en annen. "Jeg synes ledelsen har gjort en god jobb. Vi burde ikke starte debatter uten at det er grunn til det", sa en tredje.

Da jeg følte meg som mest slått av det demokratiske overskuddet i landsmøtesalen, prøvde jeg å finne trøst i Olav H. Hauges gjendiktning av Bertolt Brechts "Eg treng ingen gravstein":

*Eg treng ingen gravstein, men
synest de eg treng ein
ynskjer eg det stod på han:
Han kom med framlegg. Me
har godteke dei.
Av ei slik gravskrift fekk
me alle ære.*

Men det var mager trøst. Heldigvis livna det litt til på et par punkter. Ja, og så var det krutt i selve oppstarten: YS-leder Randi Bjørgen hilset landsmøtet med stort engasjement. – Jeg har mindre sommerfugler i magen nå, enn på forrige landsmøte, da dere skulle ta stilling til YS-medlemskapet, sa hun. Hun roste BFs innspill om forskning og kompetanse i en høring om næringspolitikk. Videre nevnte hun at KFO kanskje ikke er ydmyke nok i det indre organisatoriske samarbeidet i YS. Men mest vekt la hun på forholdene rundt pensjon og fleksibilitet i arbeidslivet. – Hvorfor ikke innføre en tidskonto-ordning også for seniorer, sa hun, og la til at jo tidligere vi begynner med det, desto flere medarbeidere kan beholdes til de er langt over 70 år. Og nettopp det vil være viktig i et samfunn som vårt: - Om 15 år er 50 % av arbeidsstokken over 50 år, sa hun. Her er det åpenbart store utfordringer for fagbevegelsen.

Selve landsmøtet er det faktisk ikke så mye å si om. Alle sakene som var til behandling, sto i Bibliotekarens mai-nummer. Møtelederne Tina Mannai og

- Kristin Østerholt gjorde en glimrende jobb. Tina var møteleder også under BF-landsmøtet i 1995, mens Kristin har vært møteleder på de tre siste landsmøtene. Sin unge alder til tross, så er dette en møteledelse som tåler større utfordringer enn årets landsmøtet stilte dem overfor.

For her gikk det meste greit i gjennom. Beretninga ble lagt fram av forbundsleder Monica Deildok, med et tillegg for de siste ukene rett oppunder landsmøtet. Punkt for punkt ble åpnet for diskusjon, uten at noen tegnet seg. Til slutt gikk Morten Haugen på talerstolen og sa: - Når vi ikke sier noe, er det fordi forbundsstyret har gjort en veldig god jobb. Forsamlingen klappet, og beretninga ble godkjent.

Nestleder Mona Magnussen hadde en ryddig gjennomgang av regnskapet, som viste stort overskudd i 2001 og nesten balanse i 2002. Men selv ikke økonomien førte til diskusjon. Kirsten Leth Nielsen la fram kontrollkomiteens rapport. Ingen tegnet seg. Styremedlem Monica Nævra la fram styrets forslag til ny kontingent, som kun dreidde seg om oppjustering av max-grensa for yrkesaktive medlemmer. Også det ble enstemmig vedtatt, uten kommentarer. Pippi Døvle Larsen la deretter fram dagens kørteste saksframlegg, om at inndelingen i fylkeslag bør fortsette som før. Enstemmig vedtatt.

Organisasjonsutvalget

Så var det organisasjonsutvalgets rapport, som førte til dagens tilløp til debatt. Klaus Jøran Tollan la fram rapporten, som inkluderte et forslag til å vedtektsfeste valg av hovedtillitsvalgte og klubbstyre på større arbeidsplasser. Ingeborg Motzfeldt (Oslo/Akershus) åpnet ballet med å spørre hvordan en arbeidsplass skulle defineres. Anne Foss (Buskerud) fulgte opp med å si at dette er spesielt viktig for de som jobber i fylkeskommunen. Margunn Haugland (Rogaland) lurte på valgperioden for hovedtillitsvalgt og klubbstyre på større arbeidsplasser, mens Gro Heidi Råmunddal (Agder) satte spørsmåls-

Det var ikke behov for særlig mange avstemninger under årets landsmøte. Men noen ble det.

tegn ved antallet som skal sitte i klubbstyrene. Goro Aarseth (Oslo/Akershus) opplyste at de på Deichman har et klubbstyre på 6 personer, og at det fungerer godt. Kirsten Leth Nielsen (tidligere hovedtillitsvalgt i Oslo) ville vite om Oslo kommune godtok hovedtillitsvalgt som var ansatt, like greit som en som var valgt.

Det var tid for lunsj, og for mange aktører til å stikke hodene sammen for å finne ut hva man burde

Astrid Kilvik ba forbundsstyret ta inn over seg at rekrutteringa i statlig sektor er svak, og at de må gjøre noe med det.

gjøre med så mange åpne spørsmål. Morten Haugen oppsummerte alternativene de sto overfor, og anbefalte at vedtektsendringene ble trukket tilbake, men at forbundsstyret følger opp dette på andre måter. Astrid Kilvik (Trøndelag) fikk inn en protokolltilførsel der hun ba forbundsstyret ta inn over seg at rekrutteringa i statlig sektor er svak, og at de må gjøre noe med det, før hele resten av organisasjonsutvalgets rapport ble tatt til etterretning. Her er det mye for det nye forbundsstyret å følge opp!

Under behandling av nytt målprogram, som Lone Johansen la fram, kom det to nye framlegg: Aasa Storlien (Nordland) ville ha med at styret skal jobbe for at feriepenger ikke reduseres etter lengre sykdomsfravær, og det fikk hun. Anne Foss (Buskerud) ville ha inn at skolebibliotekarer skal sidestilles med skolens pedagogiske personale i det faglig-pedagogiske arbeidet. Det fikk hun også gjennom, etter at det ble avklart at vi ikke tror bibliotekarene er pedagogisk likestilt med lærerne, men at "det faglig-pedagogiske arbeidet" er vidt tolket, men adskiller det klart fra teknisk og administrativt arbeid i skolen.

Mona Magnussen la fram forslag til budsjett, og fikk spørsmål fra Siri Sjursen (Hordaland) om det var tenkt på utgifter til markedsføring under IFLA 2005 i Oslo. Det hadde forbundsstyret tenkt på, uten at de hadde regnet inn store utgifter til det. Morten Haugen ville vite hvilken medlemsvekst som lå til grunn, og Mona Magnussen repliserte at de hadde regnet inn 100 nye medlemmer per år. Og så ble budsjettet vedtatt.

Vedtektsendringene som var foreslått for landsmøtet, var gruppert i tre bolker. Den første, som gjaldt å få inn de nye begrepene bachelor og studiepoeng i paragrafen om medlemskap, gikk selvfølgelig

lig gjennom. Deretter var det organisasjonsutvalgets forslag, som gikk gjennom bortsett fra de nye paragrafene om klubber og hovedtillitsvalgte. Til sist var det forslaget om å gjøre redaktøren til et valgt verv. Her fikk landsmøtedelegatene oppklart en del åpne spørsmål og luftet en del tvil om dette var riktig vei å gå. Men til slutt ble også dette enstemmig vedtatt.

Sterkt nytt forbundsstyre

Valgene er en svært viktig del av et hvert landsmøte, men BF har ennå ingen tradisjon for endringsforslag eller valgkamp. Heller ikke i år kom det endringer til valgkomiteens forslag, som ble lagt fram av Hanne Fosheim. Forslaget gikk dermed enstemmig gjennom fra begynnelse til slutt. De to kunnskapsrike og svært solide styremedlemmene Monica Nævra og Pippi Døvre Larsen gikk ut av styret. Som nye i forbundsstyret er bibliotekstudent Ritha Helland og biblioteksjef i Gol, Hanne Brunborg. Gjenvalg av leder Monica Deildok og nestleder Mona Magnussen var svært populært, og de

andre styremedlemmene som tok gjenvalg, har etter hvert blitt erfarne krumtapper. BF har et meget sterkt forbundsstyret i kommende periode!

Forbundsleder Monica Deildok takket for tilliten, hun takket avtropende styremedlemmer, noen vinflasker skiftet eier og man klemte hverandre fortjent. En svært vellykket landsmøteperiode ble avsluttet med et vellykket, men noe tamt, landsmøte. Men sammensetninga av det nye forbundsstyret forteller oss at kommende landsmøteperiode vil vise at BF er mer på hugget enn noen gang før! ■

Dirigentene Kristin Østerholt (t.v.) og Tina Mannai hadde ingen problemer med å løse landsmøtet gjennom alle sakene, og avsluttet det hele noe før fastsatt tid.

Ok, eg inrømmer det - eg er ein pushar

Eg er ein av dei som forsøker å få folk avhengige, la dei få smaken av varene - gratis, sjølvsagt - og av det beste stoffet - så klart! Eg vil dei skal komme igjen og igjen.

Får dei den oppturen dei skal få, bør få - er dei hekta. Og dei vil ha meir, nye stoff, større dosar - kom igjen, kom igjen.

Og eg har alt kva hjarta ditt måtte begjære - eg kan gje deg stoff du blir smart av, morsom av, ulukkeleg av, forelska av, paranoid av, lukkeleg av og meir til...

Det beste av alt, ikkje berre den første dosen er gratis, også den andre, femte og hundreogtrettifjerde er det...

Den siste tida har nokon, politikarar, forsøkt å stogge meg og nettverket mitt. For eg har sjølvsagt eit nettverk, stort som få...

I kvar einaste kommune i Norge har eg folk. Politikarane sitt siste trekk var eit forsøk på å slå beina under meg og bedrifta mi. Likevel, raskt forsto dei at overmannen var møtt... Me lar oss ikkje stoppe så lett!! Så eg fortsetter med pushinga mi...

Kva skal det være?

Tung veke seier du?

Kva med noko lett, litt klissete men akk så god Austen....eller kanskje litt García-Márquez for ein dose magisk realisme??? ■

Ritha Helland hilste 10-årsjubilanten BF med denne teksten, som hun fremførte i lang kjole, lent mot et flygel, med sløret blick og innsmigrende stemme.

- Kunne ønsket litt mer debatt

Hvordan opplevde delegatene årets BF-landsmøte? Vi trakk to landsmøtedelegater til sides da det hele var over, for å høre hva de syntes om landsmøtet.

■ ■ ■ **Tekst & foto: Erling Bergan**

store kontroversielle saker på dagsorden. Landsmøtet ble avviklet veldig greitt.

Det er Olga Skrinde fra Oslo/Akershus BF som sier dette. Hun var en av åtte delegater fra dette fylkeslaget, og en av de få som har vært delegat på tre BF-landsmøter på rad. Olga Skrinde har merket seg hva forbundsledelsen har gjort på lønnsområdet de siste to åra:

- Jeg synes de har gjort en god jobb. Ikke minst med resultatet fra forrige runde med forhandlinger.

- Hva med landsmøtets behandling av organisasjonsutvalgets rapport?

- Det hele resulterte jo i at forbundsstyret skal jobbe videre med de problemstillingene som ble tatt opp. Og det var nok bedre enn at vi kanskje kunne fått vedtak som ikke var så lette å forholde seg til for de som skulle bruke dem etterpå. Jeg tror det var lurt av landsmøtet å ikke fatte forhastede vedtak, men i stedet gi forbundsstyret tid til å jobbe med dette.

- Og nå skal du inn som første vara til forbundsstyret. Håper du det blir mye sykdom i styret?

- Nei, det gjør jeg ikke. Jeg regner med at dette kan være en fin posisjon for å lære litt mer om BF og hva forbundsstyret driver med. Det ser jeg fram til. Men jeg håper at jeg kan ha den posisjonen en stund, sier Olga Skrinde.

Jan Erik Sandhals var delegat fra Hedmark/Oppland BF. Også han har vært delegat på BF-landsmøte før. Men det var for seks år siden, og da han var tillitsvalgt på Trondheim folkebibliotek og representerte Trøndelag BF.

- Det var kanskje ikke så store saker i år. Tidligere landsmøter har vel ofte hatt det. Så årets landsmøte ble i grunnen gjennomført rimelig greitt.

- Gikk det for greitt?

- Vi har kanskje en tendens til å henge oss opp i litt mindre saker. Vi er kanskje litt for detaljfiksert, når vi kunne diskutert de store linjene. Lønnspolitikken, for eksempel, ble det snakket lite om.

- Hvordan syns du forbundsstyret har håndtert lønnspolitikken i den siste toårs-perioden?

- Jeg er veldig godt fornøyd. De har gjort en kjempejobb, med Monica Deildok i spissen. Jeg tror jeg har mange med meg når jeg sier det.

- Hva med forslagene fra organisasjonsutvalget og landsmøtets behandling av dem?

- Det var jo ikke alt som gikk gjennom der. Men forarbeidet fra utvalget var det ikke noe å si på. Aller helst hadde jeg sett at de hadde fått gjennom forslaget om å vedtektsfeste klubbstyret. Det syntes jeg var et godt forslag. Men det gikk jo ikke gjennom, sier Jan Erik Sandhals. ■

BiblioBar selvbetjent utlånsautomat fritar biblioteksansatte fra det manuelle rutinearbeidet utlånsregistreringen er. Dermed blir det mer tid til andre oppgaver, som kommer brukerne til gode. Automaten er meget enkel å bruke og vi i Biblioteksentralen sørger for opplæring av ansatte, så de lett kan gi brukerne bistand i innkjøringsfasen.

Vi tilpasser BiblioBar i farge, tresort og løsning etter hva dere ønsker, og både Sensormatic og 3M alarmsystem kan anvendes.

Ønskes mer informasjon om BiblioBar, Tor Inn, Tor Ut eller Tor Retur ta kontakt med Grete Olsen, avd. automatisering og sikkerhet på telefon 22 08 34 42 eller e-post: gro@bibsent.no

Det blir tid til overs med BiblioBar selvbetjeningsautomat

Universitetsbiblioteket på juridisk fakultet i Oslo (venstre over) har valgt BiblioBar som en nyttig og funksjonell hjelper.

Oppegård bibliotek (høyre over) har stor glede av BiblioBar, som avlaster skranken og forenkler hverdagen.

BiblioBar har en elegant design som kan bestilles i flere varianter.

Det er hardt å se kollegaer måtte gå

Når sparekniven rammer bibliotekpersonalet

Det har vært dårlige tider i kommunene før. Kutt i mediabudsjett, lite penger til nytt datautstyr og nedlegging av filialer. Vi har også opplevd kutt i personalet, men da har det stort sett dreidd seg om naturlig avgang. Regelrette oppsigelser har vi heldigvis hatt lite av i folkebibliotekene. Inntil nå. Sparekniven rammer nå også bibliotekpersonalet i kommune-Norge.

■ ■ ■ **Tekst & foto: Erling Bergan**

I Østfold har de fått sin del av slike dystre erfaringer. Og vel så det. Sarpsborg og Halden er spesielt ille ute. Vi har besøkt noen Østfold-kommuner for å se hva som skjer når den dårlige kommuneøkonomien treffer oss der det gjør mest vondt.

BF-tillitsvalgt Gunn Fosheim har så langt sluppet å håndtere personalkutt ved Moss bibliotek.

Moss

"Flere kutt i Moss" sto det på førstesida av Moss Avis 27. mai: "En konsulentrapport presenterer forslag til nye kutt i Moss kommune: 11,3 årsverk kan "frigjøres", heter det i oppslaget. Javel, tenkte vi. Etter ett år i sine nye lokaler i Mølle-

byen, er det kanskje Moss bibliotek som rammes? Vi dro til Moss for å sjekke forholdene.

Men heldigvis, ingen bibliotekansatte var foreslått rammet av sparekniven. Ikke i denne omgang. Men i budsjettvedtaket for 2003 lå det inne kutt av 1 stilling. Dette ligger foreløpig på vent. Men hva som skjer - og når - henger litt i lufta. BF-tillitsvalgt Gunn Fosheim er travelt opptatt med lånere i informasjonsskranken. Bibliotekar Toril Buli viser oss

rundt. Her er det skoleelever, studenter, pensjonister og mange andre i skjønn forening. Lokalene er i en nedlagt møllebygning, nydelig tilpasset bibliotekformål. Personalet har tre plan å holde orden på. Ikke alt er like vellykket, blant annet er akustikken et problem noen steder i bygget. Og et friskluft-inntak rett ved en foss, skaper til tider alt for høy luftfuktighet i biblioteket om sommeren.

Dette er en gjeng bibliotekansatte som er på hugget når det gjelder ny teknologi. De har radiobrikker i alle bøker, CD-er og videoer. I denne omgang fungerer de på samme måte som strekkoder og magnetstriper: Til å registrere utlån, innlevering og for evt. å aktivere alarmen ved utgangen. Men nå skal de også brukes til selvbetjent utlån: Firmaet Gemsys monterte en demoversjon den dagen vi var der. Og personalet ønsker seg en smart liten radiobasert "bokleter", som kan finne feilplasserte bøker på hylla.

Sarpsborg

Moss bibliotek er altså ikke rammet av personalkutt nå. Men hva med de andre Østfold-byene? Vi dro videre til Tune bibliotek, ett av de fire bibliotekene i Sarpsborg. Her finner vi BFs tillitsvalgte i kommunen, Vegard Krog Petersen. Det er snart 10 år siden Tune, Skjeberg, Sarpsborg og Varteig slo seg sammen til en ny storkommune. 8 bibliotek er etter hvert blitt redusert til 3 pluss 1 filial. 20,2 årsverk har disse bibliotekene hatt - fram til nå.

For her har sparekniven svingt. 5,2 årsverk skal bort. De skal sitte igjen med 15 årsverk til å drifte bibliotekene sine. Om Skjebergslätten filial forsvinner neste år, vil ikke det overraske noen. Men virksomheten er omfattende nok på de tre bibliotekene i Sarpsborg, Tune og Skjeberg. I fjor hadde de et samlet utlån på 260.000, med 70.000 i Skjeberg, 80.000 i Tune og 110.000 i Sarpsborg. Nå må de redusere lønnsbudsjettet med 25 prosent, men åpningstidene kutter de bare med 20 prosent. Personalet tar altså en tyngre bør på skuldrene sine, til beste for bibliotekbrukerne.

- Prosessen med nedskjæringer har tatt lang tid. Kanskje for lang tid, sier Vegard Krog Petersen.

I Sarpsborg- bibliotekene skal 20,2 årsverk reduseres til 15 årsverk før sommeren er over. I slutten av mai var det ennå ikke avgjort hvem av de ansatte som mister jobben sin. Her har ansatte ved Tune bibliotek, ett av kommunens fire bibliotek, tatt oppstilling. Hvem skal ut?

Som BF-tillitsvalgt har han deltatt i prosessen hele veien. - Budsjettet for 2003 ble vedtatt i desember. Nedskjæringene skal skje fra august 2003. Nå i slutten av mai er det ennå ikke avgjort hvem som mister jobben sin her. Tenk deg hvilken stemning det er blant personalet i biblioteket i denne perioden. Det har helt klart gått ut over arbeidsinnsatsen, påpeker han.

Det er selvfølgelig ikke bare biblioteket som rammes av personalkuttene i Sarpsborg. Men det er mager trøst for de som må gå. Nå vil 2,6 årsverk være borte ved naturlig avgang. Det vil si - hvor "naturlig" denne avgangen er, kan man jo spørre seg. Vi blir fortalt at én av dem så hva som var i ferd med å skje, og tok en annen stilling i kommunen. En annen sa opp ett år før oppnådd pensjonsalder.

Vegard viser oss et oppslag i Sarpsborg Arbeiderblad rett før jul. "Truer med søksmål" står det over hele førstesiden, der forrige BF-tillitsvalgt Tine Didriksen reagerer kraftig på at kommunen foretar to ansettelser på biblioteket rett før nedbemanningsplanene ble vedtatt. BFs advokat Thor-Erik Johansen har foretatt en juridisk vurdering og kaller kommunens handlemåte uaktsom. Han mener at evt. oppsigelse av tidligere ansatte da vil gi disse et grunnlag for erstatningskrav overfor kommunen. Tine Didriksen er ute i avisa noen dager etter, for å avklare at dette ikke innebærer at BF truer med søksmål, men at de utvider kommunens saksgrunnlag før de går videre.

Men kommunen gikk videre, og bystyret i Sarpsborg vedtok nedskjæringene i april. 5,2 årsverk skulle bort, hvorav altså 2,6 allerede var ute gjennom "naturlig avgang". Hvem vil så de resterende 2,6 års-

verkene gjelde? Hvem skal ut? Det var det en bemanningsplan som skulle legge premissene for. BF-tillitsvalgt Vegard Krog Petersen var tidlig ute med et forslag til bemanningsplan, og dermed var forbundet en viktig premissleverandør i den videre prosessen.

- Slaget ville stå om bemanningsplanen. Både ansiennitet og kompetanse er viktige kriterier for hvem som skal beholde jobbene sine. Vi argumenterte for kompetansebehovet og fikk debatten på våre premisser, sa han.

Bemanningsplanen forteller hvilke krav og hvilken kompetanse som trengs for den enkelte stilling i biblioteket. I slaget om bemanningsplanen kan det se ut til at BF

fikk omgjort en merkantil stilling til en sårt trengt bibliotekarstilling. - Vi hadde ikke fått en såpass gunstig bemanningsplan uten å være så tidlig ute med vårt forslag, og deltatt aktivt i prosessen. Dette er vel et klassisk eksempel på at hver yrkesgruppe er seg selv nærmest, og kjenner styrkene og behovene i sin gruppe best, sier Vegard Krog Petersen. Og legger til: - Den vedtatte bemanningsplanen er fornuftig. Det er nødvendig med en balanse mellom de ulike yrkesgruppene, men vi kunne selvsagt trengt flere bibliotekarer enn de vi har fått.

Etter nedskjæringene vil bibliotekene i Sarpsborg kommune sitte igjen med 9,3 bibliotekar-årsverk og 5,7 kontorfaglige årsverk. Det ble selvfølgelig kjempet hardt om denne fordelinga. - Men vi har heldigvis beholdt et godt forhold mellom yrkesgruppene i bibliotekene. Sinnet har retta seg mot ordfører og rådmann, heller enn mellom yrkesgruppene, forteller Vegard Krog Petersen. Han legger til at det ennå ikke er bestemt hvilke personer som må forlate jobbene sine i biblioteket. Når dette leses skal det være avgjort. "Virksomhetsområde kultur" i Sarpsborg skal ha kommet med sitt forslag, og så skal de ta den siste fighten om ansiennitet, kompetanse og personer med de angjeldende fagforeninger.

- Vi hadde ikke fått en såpass gunstig bemanningsplan uten å være så tidlig ute med vårt forslag, og deltatt aktivt i prosessen. Dette er vel et klassisk eksempel på at hver yrkesgruppe er seg selv nærmest, og kjenner styrkene og behovene i sin gruppe best, sier Vegard Krog Petersen, BF-tillitsvalgt i Sarpsborg.

De ansatte som må gå, vil ha en 3-årig stillingsgaranti i Sarpsborg kommune. Det vil si at de i 3 år framover er med i et kommunalt omstillingsprogram, hvor de er aktuelle for alternative jobber i kommu- ►

- nen. Tilbys de en "passende" stilling, er de forpliktet til å ta den. Hvis ikke, er det rett ut - uten jobb og lønn. Og arbeidsgiver kan, med sin styringsrett, være den som avgjør hva som er "passende" stilling.

Halden

Om situasjonen i Sarpsborg er deprimerende, er det reine sorgen i Halden. Det er offentlig kjent at kommuneledelsen her har forvaltet sine midler særdeles dårlig, med det resultat at nedskjæringene i årsbudsjettene blir verre enn vanlig er i kommune-Norge. Når da Halden bibliotek i utgangspunktet ikke var spesielt godt bemanna, rammet budsjettkuttet svært hardt. De ansatte går en knallhard høst i møte.

I fjor hadde biblioteket i underkant av 10 årsverk. I januar i år ble ett årsverk inndratt da en bibliotekar sluttet for å ta en jobb i en annen kommune. I mars forsvant ytterligere 2,2 årsverk, både bibliotekar og merkantilt personale. Og i mai forsvant 1,55 årsverk, også fordelt på merkantilt og bibliotekar. I løpet av et halvt år er 4,75 årsverk radert bort fra Halden bibliotek.

Unni Nøding er BF-tillitsvalgt ved Halden bibliotek. Nå er hun blant de overtallige, når kommunen halverer staben ved biblioteket. En ressursperson med høy utdanning og lang erfaring som det offentlige ikke har råd til å nytte seg.

De står igjen med 5 stillinger, til å betjene en kommune med 27.000 innbyggere. Biblioteket er på plan i en gammel skolebygning fra 1800-tallet, sentralt plassert i byen. Haldenserne har vært vant med at biblioteket deres er åpent 43 timer i uka. Fra 2. juni er åpningstida redusert til 16 timer i uka, fordelt på fire dager. Dette gjelder ut august. Hvordan det blir fra september, er et åpent spørsmål.

Tilbake står et nærmest lamslått personale. BF-tillitsvalgt Unni Nøding er en av dem som regner med å måtte forlate arbeidsplassen sin, etter 10 år på biblioteket. Hun er plassert i stillingsbank i kommunen, og skal ta stilling til alternative job-

I løpet av våren er ti årsverk redusert til under fem ved Halden bibliotek. Haldenserne har vært vant til 43 åpningstimer i uka. Nå i sommer er dette redusert til 16 timer i uka. Hvordan det blir fra september, er et åpent spørsmål.

ber innen helse eller undervisning. - Kommunen har ikke lenger ledige stillinger der det kreves høgskolekompetanse. De må plassere oss inn i jobber innen skolefritidsordning, barnhage eller hjemmesykepleien, sier Unni, som altså selv må ta stilling til slike tilbud.

Unni Nøding forteller at de har tatt omtrent 50-50 av bibliotekarer og merkantilt personale i nedskjæringsprosessen. Hennes 10 år i biblioteket monnet ikke nok, når kuttene ble så store. Det er andre som har 20- og 30-års fartstid å skilte med. Da en av bibliotekarene med vesentlig kortere ansiennitet så hvor det bar, tok hun imot tilbud om jobb i kommunal barnehage. Så selv om situasjonen har kommet hardt og fort, er det ikke noe som har skapt dårligere forhold mellom yrkegruppene i biblioteket.

- Stemninga mellom personalgruppene er grei. Bibliotekarene vet utmerket godt hvor avhengige vi er av det merkantile personalet. Det er mye kontorarbeid, skrankearbeid, regninger, purringer, osv. De har vært her lenge, og kjenner både samlinger og arbeidsoppgaver godt, sier BF-tillitsvalgt Unni Nøding, som synes det er vemodig å slutte selv:

- Jeg synes jeg har mye å bidra med. Det er så allsidig å jobbe i bibliotek. Så jeg synes det er synd å måtte slutte. I den livsfasen jeg er kommet i nå, med store barn som er på vei ut på egen hånd, var jeg klar til en ekstra innsats på biblioteket. Jeg kunne ta ekstravakter og spesielle oppdrag. Jeg kunne bidra til å få fart på sakene. Jeg er frisk og har mye jeg kunne gjort. Så dette stemmer ikke nå, sier Unni Nøding.

Vi ser små somaliske barn lære seg norsk gjennom dataspill på barneavdlinga. Noen sitter konsentrert og leser. I utlånsskranken i første etasje kommer en og annen låner for å låne. Men det er en varm ettermiddag i mai, så biblioteket er ikke på sitt mest aktive. Bibliotekar Anna Elizabeth Arendt tar greitt unna det som kommer av henvendelser til informasjonsskranken. Men hva med høsten? Hvordan i all verden skal biblioteket klare seg høsten 2003? Det er

ingen tvil om at det blir harde arbeidsdager for de ansatte ved Halden bibliotek.

Fredrikstad – og de andre

Med en svak uro i kroppen oppsøker jeg Fredrikstad bibliotek. Er det noe lignende på gang der? Heldigvis ikke. Biblioteket har ennå ikke fått kutt som rammer personalet. De driver et stort bibliotek i et stort bygg. Riktignok sliter de med utvendig oppussing for tida, så jeg er ikke den eneste som nærmer meg huset merket "Betongbygg" uten å være sikker på at jeg har kommet rett. Innvendig sliter de vel også litt med overgangen til sitt nyvalgte biblioteksystem "Tidemann". Men begge deler bør være forbigående fenomen. La oss håpe at frykten for bemanningskutt også går over. For det vil være feil å si at de ikke har merket seg hva som skjer i nabobyene.

- Per i dag er det ikke snakk om stillingskutt, ikke innafor årets budsjett. Ikke som vi vet om, sier tillitsvalgt Anne Woje ved Fredrikstad bibliotek. Hun er også leder for BFs fylkeslag i Østfold. - Vi har selvfølgelig opplevd kutt i de delene av budsjettet som gjelder bøker og andre ting. Men så langt har vi blitt spart for kutt som har rammet ansettelse ved biblioteket, sier hun.

- Foregår det ikke nedbemanning i Fredrikstad kommune?

- Jo da. Kommunen har opprettet stillingsbank for overtallige. Fredrikstad er i samme omstillingsprosess som Sarpsborg og Halden. Men biblioteket er ikke rammet så langt. Vi mistet noen stillingshjemler ved siste årsskifte. Det gjaldt vakante stillinger, som kommunestyret vedtok å inndra da årets budsjett ble vedtatt. Det er kanskje derfor vi slipper ytterligere nedbemanning nå.

Som fylkesleder i Østfold BF er Anne Woje sterkt bekymra for sine medlemmer i Halden og Sarpsborg. Det er ingen lett jobb å stille opp for kollegaer som mister jobben:

- Det har vært tøft å være med på omstillingsmøter for de overtallige. For meg som fylkesleder er det en ny og uvant situasjon. Ikke noe hyggelig i det hele tatt. Det føles absurd å skulle omstille fagutdannete og dyktige bibliotekarer til assistent-jobber innen helse og undervisning, når vi vet at det er god bruk for dem i bibliotekene. Jeg har fått stor respekt for holdningene til de som har blitt overtallige, de har virkelig prøvd å se positivt på de andre mulighetene som kommunen har tilbudt dem. Men det er ikke lett, sier Anne Woje, som legger til:

- Omstilling, nedbemanning, oppsigelse, stillingsbanker – alt dette er noe vi som tillitsvalgte i BF trenger mer skolering i. Forbundets kurstilbud for tillitsvalgte må ta høyde for disse utfordringene. Det gjelder alt fra arbeidslivsjus til etiske spørsmål. Vi trenger å lære mer om hvordan vi kan ta vare på hverandre når kuttene kommer, påpeker Anne Woje.

Under mitt opphold i Østfold, får jeg også med meg et medlemsmøte i Bibliotekarforbundets fylkeslag. Tema er påtrengende og vanskelig: Hva skjer med nedbemanningene og hva bør BF gjøre? Er det på tide at fylkeslaget går ut i avisene og markerer sin motstand mot personalkutt? Det tar ikke lang tid for forsamlinga å enes om dette, og lokalavisa i Halden har trolig fått sitt oppslag når du leser dette.

Østfold er et fylke der BF har markert seg i media mange ganger før. Anne Woje har vært ute i lokalavisene, men det har også de andre lokale tillitsvalgte. Tine Didriksen i Sarpsborg er allerede nevnt. Da nåværende biblioteksjef i Råde, Astrid Kvarberg Sandersen, var ansatt og BF-tillitsvalgt ved Halden bibliotek, var hun ute med motstand mot budsjettkutt. Bare for å nevne noen. Og nå er det altså de ansatte ved Halden bibliotek som fortjener oppbacking fra BFs fylkeslag.

Anne Woje er tillitsvalgt ved Fredrikstad bibliotek og fylkeslagsleder for BF i Østfold. - Fredrikstad er i samme omstillingsprosess som Sarpsborg og Halden. Men biblioteket er ikke rammet så langt, forteller hun.

Hardere over hele landet

Er Østfold spesielt hardt rammet? Er det andre fylker som også opplever harde bemanningskutt i år? BFs forbundsleder Monica Deildok kan fortelle om flere andre kommuner hvor det er vanskelig nå.

- Men det er ikke bare kommunene som opplever at det hardner til i arbeidslivet. Dette rammer alle slags virksomheter. Vi merker det i antall henvendelser til BF-sekretariatet om overtallighet, oppsigelse, fristilling og omstillingsprosesser. Alt fra rene kutt til situasjoner der omstillingene fører til at folk må søke på sine egne jobber, sier Monica Deildok.

Hun legger vekt på oppfølging av slike saker fra BF sentralt: - Det sekretariatet gjør i slike saker, er å stable et apparat på beina for å sørge for at rettighetene til hvert enkelt medlem blir ivaretatt. Noen ganger får vi et positivt utfall, hvor folk som har stått i fare for å miste jobbene sine, likevel har fått beholde dem. Men vi har dessverre også eksempler på det motsatte. ►

- Monica Deildok minner om at den dårlige kommunøkonomien gir overtallighet og omstillingstiltak en juridisk legitimitet. Kommunene gjør ikke nødvendigvis noe ulovlig når de må la ansatte gå fra sine arbeidsplassen.

- Men de ansatte har en del rettigheter som det er viktig at blir ivaretatt. Dersom arbeidsgiver ikke følger spillereglene, så følger vi opp og støtter våre medlemmers rettigheter. I alle saker som gjelder omstilling, nedbemanning og oppsigelse, innhenter

Et knippe BF-ere på møte i BF's fylkeslag i Østfold. Det er alvorlige saker på saklista: Hvordan møte nedbemanningen i bibliotekene. Et av resultatene fra dette møtet, var et friskt leserinnlegg i Halden Arbeiderblad.

vi juridisk vurdering før vi går videre. Vår faste advokat Thor-Erik Johansen har lang erfaring med arbeidsrettslige spørsmål, og sørger for at vi har kontroll med det juridiske grunnlaget for å følge opp saker. Det gjelder både i kommunale, statlige og private virksomheter, sier BF's forbundsleder Monica Deildok til slutt. ■

Halden trenger Clint Eastwood

■ ■ ■ Styret i Bibliotekarforbundet, Avdeling Østfold (Innlegget sto i Halden Arbeiderblad i juni)

I Sergio Leone sin westernklassikar, "For ein neve dollar", spelar Clint Eastwood ein navnlaus revolvermann som kjem til ein vanstyrt grenseby. Der tilbyr han tjenestene sine ovanfor to rivaliserande gjengar. Dei to gjengane prøver å få han med på sine eigne lag, og begge trur dei har greidd det, inntil dei mot slutten av filmen spelar kvarandre ut over sidelinja i eit blodig avsluttande showdown, kor det ikkje blir teken nokon gislar, for å seie det forsiktig. Men freden er gjenoppretta, og folket kan leve nokolunde normalt att.

Det er freistande å dra samanlikningar til Leones klassikar når ein les og høyrer om situasjonen i Halden kommune. Både administrasjon og politikarar, lest som dei to rivaliserande gjengane, ser ut til å vere utan styringsevne, og er i tillegg meldt til politiet for å holde tilbake lønn som dei tilsette har krav på etter Hovudavtalen. Som i Vesten det Ville ser det meir ut som ein lagar eigne lover.

At Halden Kommune, representert ved administrasjon og politikarar, ser det som ei løysing å prøve å jage dei tilsette vekk (har ein tenkt på kva handteringa av denne situasjonen får å seie for rekrutteringa?) frå byen er gale i seg sjølv. Like tragisk er det at ein svir av tilbodet til byens innbyggjarar. For kulturen sin del betyr dette nærmast at ein ikkje har noko tilbud å gje.

For det første: Når ein kuttar 5 stillingar ved Halden bibliotek, som medfører at ein då kun kan ha ope for publikum seksten timar i veka, er dette eit angrep på innbyggjarane sin mulighet til å kunne søke og hente informasjon. Sagt på ein annan måte: Det er eit angrep på demokratiet, og syner svært lita forståing blant politikarar og administrasjon for kva eit oppegåande bibliotek har å seie i den samanhengeten.

For det andre: i andre kommunar i dag, over heile landet, er det sett fokus på å stimulere barn og unge si leseinteresse gjennom ulike prosjekt. Det er her venta at biblioteka skal spele ei avgjerande rolle, i samarbeid med skulen. Har Halden her tenkt å melde seg ut?

For det tredje: Veit administrasjon og politikarar i Halden kva tilgangen til eit bibliotek har å seie for innbyggjarane sin trivsel? Er dei ikkje klar over kva rolle biblioteket kan spele som ein sosial møteplass for både unge, eldre og ulike minoritetsgrupper?

Alle er klar over at økonomien rundt ikring i kommunane er stram. Men kutta som ein utfører i Halden ligg bortanfor at ein kun kan bruke dette som forklaring på situasjonen som har oppstått.

Kvar einaste velgjar i Halden bør ved valget til hausten spele rolla som Clint Eastwood, og nytte stemmeseddelen som revolver. Då vil kanskje byen, innbyggjarane og dei tilsette få ein sheriff og eitt styre som dei fortjener. ■

TIDEMANN **4** **BIBLIOTEKSYSTEM®**
-fremtidens bibliotek

**Leselyst fortjener god service
-vi gir deg verktøyet!**

BIBLIOTEKSERVICE AS
- navnet på god service

Bernt Lage Breivoll

Harry Potters ungdom

"In any case, giants like Karkus – overload 'em with information an' they'll kill yeh jus' to simplify tings."

Harry Potter and the Order of the Phoenix

"Harry Potter and the Order of the Phoenix" er med 766 sider fremdeles spennende nok til å bli slukt i løpet av helgen, det regner vi med – hva er noensinne så spennende som det du leser når du er 12, eller når du later som du er 12? Men man spør seg om ikke spenningen egentlig ligger i de forrige bøkene nå, og i å vite hvordan det går med dem du er blitt intenst opptatt av tidligere. Vi er når alt kommer til alt ikke like interessert i spenning lenger; spenning er lett, spenning kan alltid oppnås med en grovkornede appell til grunnleggende følelser – en liten hundevalp på vei utfor en foss på et isflak, og du har spenning. Potter-serien er ikke så mye bygget på spenning som den er på fantasien om å bo i magiske Hogwarts, om å sveve høyt over Quidditch-banen på en Nimbus eller en Cleansweep... J.K. Rowling skaper en fundamentalt sympatisk verden vi alltid er villig til å vende tilbake til. Fra et barns synsvinkel er en figur som den naive kjempen Hagrid den perfekte fantasi: Med sin størrelse og klumpethet og fysiske styrke er han en karikatur av det voksne, samtidig som hans manglende evne til å forstå de voksnes verden gjør Harry, Hermione og Ron til de voksne: det er de som tar seg av ham, og det er de som bekymrer seg for ham. Rowlings verden er uforminsket til stede i "The Order of the Phoenix", med addenda som The Ministry of Magic og St. Mungo's Hospital for Magical Maladies.

Rowlings styrke er at hun serverer en vidunderlig rik kake, alt det barn liker bakt sammen i en eneste søt fest – hun har tatt noen av de eldste og evig mest populære genrene i engelskspråklig barnelitteratur og rørt godt rundt. Mye er engelsk fantasy for barn, som C.S. Lewis' Narnia-bøker og Tolkiens "The Hobbit", skjønt tradisjonen går tilbake til Charles Kingsleys "The Water-babies" i alle fall. Rowlings geniale Hogwarts, borg, laby-

rint og verden er vanskelig å tenke seg uten den mest fantastiske borgen av dem alle, Mervyn Peakes Gormenghast. Hun låner den underlige engelske skoleromanens portrett av det underlige engelske skolesystemet: "Tom Brown's School Days", Kiplings "Stalky & Co." og "Jennings"-serien (Stompa på norsk). Det er fra dem hun har hentet bøkens moralsystem, bygget opp omkring lojalitet til skolen og til huset Gryffindor, sport (Quidditch) og sportens tapperhets- og gentlemansideal, prefektsystemet med dets hierarki. Det er en konservativ, til tider viktoriansk moral i bunnen her: Hvem er vel mer konservative, og har et større følelsesmessig behov for en absolutt stabil verden, og en absolutt autoritet, enn barn? Hun låner de små vennene som løser mysterier og fanger skurkene fra Enid Blyton, og bruker disse barnlige detektivfortellingene som modell for hvordan Harry, Hermione og Ron løser mysteriene rundt seg. Og selvfølgelig har hun tatt over den engelske nonsenstradisjonen fra Lewis Carroll og Edward Lear. Hva kan være galt med en bok hvor heltinnene våre heter slikt som Nymphadora Tonks og Luna Lovegood?

Det originale med Rowlings prosjekt er bøkene ikke bare er planlagt å følge Harry Potter gjennom syv år på Hogwarts, et år for hver bok, men at bøkene blir progressivt vanskeligere. Den første boken, hvor Harry var 11, er for 11-åringer, den neste er for 12-åringer og så videre. Nå er Harry 15, og dette er en ungdomsbok, ikke en barnebok. Hun skriver en serie det er meningen leserne skal vokse opp med; hver bok skal være litt voksnere – i den opprinnelige planen skulle bøkene komme med ett års mellomrom, men dette har naturlig nok ikke lyktes. Dette er et nokså unikt, i hvert fall innen skjønnlitteraturen, og medfører en interessant vri på nødvendigheten av å bedømme serien som en helhet.

Vi er i en ungdomsbok, altså, og det vil si at Harry må håndtere en mer komplisert virkelighet og et mer komplisert selv. I begynnelsen av serien var Hogwarts et magisk tilfluktssted, et vidunderlig alternativ til Harrys triste Muggle-virkelighet. Men i "The Order of the Phoenix" har skillene mellom de forskjellige verdenene begynt å bryte sammen:

det magiske samfunnet Hogwarts er en del av invaderer skolen, og magi begynner å flyte over i mugglenes virkelighet. Harry utvikler en mer nyansert forståelse av hvordan den magiske verdenen fungerer som et samfunn, og begynner å innse at Lord Voldemort ikke er et selvpoppfostret monster, men snarere et symptom på mange århundrers feilgrep og urettferdigheter i en magisk verden som det ikke er mulig å se som tvers udelt god lenger. Det er hva vi ventet av boken, det har vært klart nok i forgjengerne at historien beveget seg i denne retningen, og det er med å gi Potter-serien som helhet en klar indre logikk, et episk flyt. Harry må etter hvert prøve å komme overens med at de beundrede voksne rundt ham – Dumbledore, Sirius Black – har menneskelige feil og svakheter, og med at selv de onde av og til ikke er umulige å forstå. Han er en sint ung mann denne gangen, Harry Potter. I tidligere bøker var det en selvfølge for Harry at han ikke ble tatt med i de voksnes råd, at han var et barn og ble holdt utenfor. Han lyttet uproblematisk ved dørene. Men i nå har han begynt å føle at han har gjort seg fortjent til å høre og bli hørt, at han vil forstå og ikke bare akseptere.

Det medfører et fokus på Harrys indre opplevelse av frustrasjon, humørsvingninger, sym- og antipatier, som er nytt i serien, og kanskje ikke uten videre helt vellykket. Boken har en tendens til å dvele. Forgjengerne har i stor grad vært bygget opp omkring ildprøver; prøver av Harrys mot og dyktighet (det er sånn man skaper en helt i litteraturen, ved å la helten prøves). "The Goblet of Fire" fikk sin lengde ved å mangedoble prøvene. Men nå tilbringer vi tiden i Harrys indre liv, og han gjør ikke noe spektakulært før mot slutten – vi får knapt lov til å se ham vinne i Quidditch.

Det hele spriker litt for mye nå, mellom et kanskje litt for realistisk bilde av frustrert og deprimert ungdom og behovet for en god intrige. Det som var akseptabelt i en praktfullt urealistiske verden av barn og eksentriske trollmenn blir til det filmfolk kaller idiot plots om vi skal akseptere dem som virkelige mennesker – med andre ord, mye av det mest spennende i boken ville ikke skjje hvis ikke personene oppførte seg dustete. Realismen i følelser og kompleksiteten i karakter Rowling prøver å oppnå går bedre sammen med groteskeriene og nonsensaspektet ved bøkene, dette er et sprang vi kanskje har vendt oss til å klare gjennom år av postmodernisme og magisk realisme. En kjærlighetshistorie forsvinner derimot i sprekene i intrigen, den er aldri troverdig og merkelig nok er Rowling så opptatt av å strekke den ut over hele skoleåret at hun lar de unge elskende møtes sånn annen hver måned for å få det til – to 15-åringer venter så lenge mellom hver krangel eller søte forsoning? En annen svakhet ved intrigen er at rektor Albus Dumbledore blir tvunget til å holde en endeløs utredning mot slutten av boken. Dette er riktignok et selvfølgelig rituale på slutten av en Harry Potter-bok, som det er i en Hercule Poirot-bok. Men denne gangen er det så mye Harry ikke har forstått at Dumbledore gerårder ut i pompøst ordgyteri – det reduserer ham som figur.

Imidlertid har boken vært høyst velkommen, og vi skal ikke være alt for strenge mot noe som stadig morer oss, og som vi stadig venter på mer av. Et spørsmål allikevel: Hvorfor leser aldri noen romaner i Potter-bøkene? Har trollmenn og hekser en egen skjønnlitterær tradisjon, som de har en egen faglitteratur og egen presse? ■

Bernt Lage Breivoll er fast spaltist i Bibliotekaren. Han er utdanna bibliotekar fra HiO, og har ellers bl.a. flere års studier innen litteraturvitenskap. Breivoll har også vært redaktør for [sine nomine], tidsskrift for bibliotek- og informasjonsstudiene. I dag er han bibliotekar ved Fauske bibliotek.

EGYPT REISER

- ingen kan Egypt bedre

Vår spennende temareise RA 1 fortsetter - nå med ekstra avganger

RA 1 er den klassiske 10-dagers rundreise i Egypt: Kairo og Nilouise med mulighet for Alexandria og Abu Simbel

Wig mellom turklasser og 1 Masse hotell

fra kr 12990,-

HORUS

Vårt sammenlagte program HORUS er komplett:

10 dager: 2 netter Kairo, 3 netter Nilouise og 4 netter Hurghada

fra kr 9990,-

7 netter kombinasjonsreise

Wig mellom Kairo/Luxor, Kairo/Sharm el Sheikh

fra kr 6990,-

13 dager rundreise inklusiv Alexandria

Wig mellom 3 forskjellige kombinasjoner av Nilouise, kultur og badelenge

fra kr 12900,-

2 uker Sharm/Hurghada

i kombinasjon med 1 dag Kairo: Se Pyramidene og Det egyptiske Museum: Inkl. kurs

fra kr 8490,-

Vi skreddersyr alle slags program som passer til alle ønsker

Be om vår nye flotte katalog

EGYPT REISER

-Cort Adelersgate 18 - Vikta - 0254 Oslo
 Tlf: +47 24 11 22 00 - Fax: +47 24 11 22 01
 post@egyptreiser.no - www.egyptreiser.no

Populære hjelpebøker i matematikk

Flere bibliotek har våre hjelpebøker.
Utlånsstatistikk forteller at bøkene er etterspurte.

Mer om bøkene og anmeldelser/tilbakemeldinger
på vår hjemmeside

www.matematikkforlaget.no

MATEMATIKKFORLAGET – Ratesvingen 18 – 7038 Trondheim – 73 96 45 39 – til@matematikkforlaget.no

Palestinsk fotobok

Gaza Student Campaign i Norge gir ut fotoboka "Det unge Palestina". Den inneholder bilder tatt av fem palestinske fotografer, og tar for seg barn og unges liv under okkupasjonen. Boka er på 64 sider i farger, koster 200 kroner, og kan bestilles ved å sende epost til detungepalestina@hotmail.com. Overskuddet av salget vil gå til et fond for palestinske studenter.

Studietur til Alexandria 1.-10. november!

BF organiserer ny studietur til Egypt for bibliotekfolk 1.-10. november 2003. Vi har nå hatt fire vellykkede turer til Kairo og Alexandria (i oktober 2002 og mars 2003) med til sammen 142 deltagere. Programmet for høstens tur er på plass, basert på erfaringene med foregående turer. Vi har en passelig blanding av felles opplegg og individuelle muligheter. Og vi satser på en god nok standard til en overkommelig pris. Deltakelse begrenser seg ikke bare til BF-medlemmer, selv om det er vi som organiserer turene. Tilbudet er lagt ut på <http://www.bibforb.no/> der du klikker på den Sahara-brune knappen merket "Studietur til Egypt". Du finner all påmeldingsinformasjon der.

KLASSEKAMPEN

VENSTRESIDAS DAGSAVIS

Tidene skifter

- tenk annerledes

Abonner på Klassekampen:

Kontakt oss på tlf. 22 05 95 72,
e-post: abonnement@klassekampen.no eller
www.klassekampen.no

Introduksjonstilbud:

3 mnd. kr 505,- Spar kr 105,-
6 mnd. kr 1010,- Spar kr 210,-

Kurs og videreutdanning ved Bibliotek- og informasjonsstudiene

4. - 5. september: KORGDagene: **Det digitale bibliotek fra en kunnskapsorganisasjons synsvinkel.**
Pris: Kr.1.200,- (inkl. lunsj). Påmeldingsfrist: 18. august.

25.-26. september: **Storting, bibliotek og offentlig informasjon.** Stortingsbiblioteket i samarbeid m/JBI.
Kurset er gratis (lunsj inkludert). Søknadsfrist: 8. september.

23. - 24. oktober: Seminar: **Folkebibliotekets rolle som redskap for å skape levende lokalsamfunn.**
Pris: Kr.1.000,- (inkl. lunsj). Påmeldingsfrist: 6. oktober.

3. - 7. november: **Grunnkurs C.** Ukeskurs som fokuserer på kommunikasjon og på hvordan biblioteket kan møte aktuelle utfordringer fra samfunn og enkeltbrukere. Målgruppe: Medarbeidere i bibliotek uten bibliotekfaglig utdanning og andre interesserte. Pris: Kr. 6.000,- (inkl. lunsj). Søknadsfrist: 16. september.

14. november: **Finn statistikk!** Kurs i samarbeid med Statistisk sentralbyrå om innsamling, bearbeiding og publisering av statistikk. Pris: Kr. 450,-. Påmeldingsfrist: 27. oktober.

21. november: **Holdninger og handlinger: yrkesetikk i praktisk bibliotekarbeid.** Kunngjøres senere.

5. desember: **Musikk på Internett.** Kunngjøres senere.

Videreutdanningstilbud:

2003/2004: **Videreutdanning i referansearbeid og digitale bibliotek.** Deltidsstudium. Studiet består av:
Innføringsmodul i vevpublisering. Samlinger høsten 2003, uke 33, 41 og 50.

Modul 1: Referanseutvikling (Våren 2004)

Modul 2: Informasjonssøking (Høsten 2004)

Modul 1 og 2 krever forkunnskaper i vevpublisering tilsvarende innføringsmodulen. Hver modul gir 15 studiepoeng og kan søkes separat. Søknadsfrist: Snarest.

2003/2004: **Videreutdanning i pedagogikk i bibliotek- og informasjonsarbeid.** Deltidsstudium (30 studiepoeng). I samarbeid med Avdeling for lærerutdanning. Pris: Kr. 15.000,-. Påmeldingsfrist: 1. oktober.

For nærmere opplysninger om kurs og videreutdanning, se <http://www.hio.no/enheter/jbi/kurs>

Påmelding til alle kurs: kurs@jbi.hio.no eller tlf.: 22 45 26 10. OBS! Til kurs/utdanninger med søknadsfrist: bruk elektronisk søknadsskjema:

<http://www.jbi.hio.no/kurs/skjema>, eller ta kontakt med kurskonsulent Kristin Skorpen, kurs@jbi.hio.no, eller tlf. 22 45 26 10 for tilsending av dette.

Det tas forbehold om programendringer.

BRODD

→ Brodd kan bibliotek !

Kontakt oss når det gjelder konsulenttjenester på bibliotekområdet. Våre tjenester omfatter

- bibliotekutvikling i alle typer organisasjoner
- bibliotekplaner i kommuner og fylkeskommuner
- ledelses- og organisasjonsutvikling
- valg av biblioteksystemer
- markeds- og brukerundersøkelser
- evaluering av tjenester
- klassifikasjonssystemer
- intern opplæring

Se beskrivelse av våre tjenesteområder og prosjekter på **www.brodd.no** eller ta kontakt med oss på telefon **23 37 90 60**.

Bibliotekarforbundets medlemmer får 20% rabatt på Brodds standard kurspriser. For ajourført kursoversikt, program og påmelding se www.brodd.no.

Brodd er en privat stiftelse med ansatte som har bibliotekar- og IT-bakgrunn

Vi tilbyr konsulent- og vikartjenester innen arkiv, bibliotek, kultur, kunnskapsorganisering, ledelse, organisasjon og web.

Post- og besøksadresse: Brodd, Brynsvien 5, 0667 Oslo TE: 23 37 90 60 Fax: 23 37 90 61 E-post: brodd@brodd.no Org. nr: 974 789 299

TRONSMO BOKHANDEL

– Vi gjør Norge smartere!

pondus – politikk – bukowski – musikk – cuba – tintin – lynkk – fante – carl barks – globalisering – kaz – reiseskildringer – elvis&ali – indianere – skjønn og uskjønn litteratur – beat – tung og lett filosofi – foppall – økonomi – nielsen – vi og de andre – spoken word – asia – lesbe/homse – krim – pulpmagneter – historie – hate – afrika – kvermeland – midt-østen – film – kjønn – postkort – restopplag – skottland – tidskrifter – populærvitenskap og våre venner menneskene

«... One of the coolest bookshops in the world.»

NEL GAIMAN

«Small bookshops rule!»

ZADIE SMITH

«Det finnes bare en hip bokhandel i Norge»

JAN ERIK VOLD

«The best bookshop in the world»

ALLEN GINSBERG

TRONSMO BOKHANDEL
– uavhengig siden fødselen –

Kristian Augustsgate 19
Postboks 6754 St. Olavs plass
0130 Oslo
Telefon 22 99 03 99
Fax 22 11 33 74
post@tronsmo.no
www.tronsmo.no

Ledig stilling?

"Bibliotekaren" er et rimelig og effektivt alternativ for annonsering av ledige stillinger. Vi er alene om å komme ut hver eneste måned året rundt. Vi er alene om å ha så kort produksjonstid. Og vi er alene om å ha så lave priser.

Ta en titt på vår utgivelsesplan og våre annonsepriser på side 2, eller ring redaksjonen på 57 82 07 65. Neste gang du skal lyse ut en ledig stilling kan du trygt ta kontakt med oss!

NORSK TIDSSKRIFT
FOR

BIBLIOTEK FORSKNING

Abonnementføring

Årsabonnement kr 100,- (inkl. porto)
4 utgaver årlig
Til abonnenter som har betalt med kort eller kredittkort vil vi sende ut et ekstra nummer gratis. Dette gjelder ikke abonnenter som har betalt med postkort eller kontanter.
E-post: abonnement@bibliotekforskning.no
Svein Torge AS, Postboks 114, 0403 Skjei, 2020 Ålesund
Tlf: 76 97 49 80

Ansvar

Forlag: Bibliotekens utvalgte, Høgskolen i Molde, Universitetet i Tromsø, NTNU
Tlf: 76 97 49 80, Fax: 76 97 49 81
E-post: tidsskrift@bibliotekforskning.no

www.bibliotekforskning.no

Abonnement og bestillinger

Utgave nr. 21 (2003)
Pris: kr 100,- (inkl. porto)
E-post: tidsskrift@bibliotekforskning.no
Til abonnenter som har betalt med kort eller kredittkort vil vi sende ut et ekstra nummer gratis. Dette gjelder ikke abonnenter som har betalt med postkort eller kontanter.
Hvert nummer for 21 utgaver utkommer med 4 f.eks. med 75 sider, 21 f.eks. med 11 f.eks. med 10 s.

ei avis til å lese

• Leser av norske og utenlandske bøker,
 påvarepublisering, CD-ROM og
 andre informasjonstjenester.
 • Tilbyr:
 • Kikk på bøker
 • Elektronisk informasjon
 • Den tidlige informasjonstjeneste
 • Personlig oppfølging
 • Start- og innføringskurs for nye
 søkere, med veiledning og
 arbeidsprøve.
 • Kontakt med andre bibliotek
 og informasjonstjenester.

Abonner nå, så vet du ikke et angrep!

1998-1999 112 1998-1999 112 1998-1999 112
 1998-1999 112 1998-1999 112 1998-1999 112

1998-1999 112 1998-1999 112 1998-1999 112

nhas

• Leser av norske og utenlandske bøker,
 påvarepublisering, CD-ROM og
 andre informasjonstjenester.

Tilbyr:

- Kikk på bøker
- Elektronisk informasjon
- Den tidlige informasjonstjeneste
- Personlig oppfølging

• Start- og innføringskurs for nye
 søkere, med veiledning og
 arbeidsprøve.

• Kontakt med andre bibliotek
 og informasjonstjenester.

Norwegian Library House 25
 Postboks 1772 Nydalen
 0421 Oslo

Telefon 22 11 22 41
 fax 22 50 03 29
 post@nhas.no
 www.nhas.no

Kikk innom Bibliotekarforbundet på veven:

www.bibforb.no

Bibliotekarforbundet

INNMELDINGSSKJEMA

Navn	_____	Født	_____
Adresse	_____	Tlf.	_____
	_____		_____
Postnr.	_____	Poststed	_____
E-post:	_____		

Yrkesaktiv	☐	Godkj. Bibliotekareksamen (År)	_____
Student	☐		
Ikke yrkesativ	☐		

Arb. giver	_____	Sektor (Komm/Stat/Fylke/Priv)	_____
Adresse	_____	Tlf.	_____
	_____	Faks.	_____
Postnr.	_____	Poststed	_____
Stilling	_____	Ansiennitet fra	_____
Stillingskode	_____	Lønn/Lønnstrinn	_____
	_____	Stillingsandel	_____

Dato	_____	Signatur	_____
------	-------	----------	-------

Kontingentsatser:

Yrkesaktive: 1,32 % av bruttolønn. (Min. kr. 2220 pr. år. / Maks. kr. 3840 pr. år.)
Ikke-yrkesaktive: kr. 250 pr. år.
Studenter: kr. 100 pr. skoleår.

Skjemaet sendes: Bibliotekarforbundet, Lakkegt. 21, 0187 Oslo,
vedlagt dokumentasjon av bibliotekarutdanning.

Sekretariatet:

Leder: Monica Deildok

Org. sekretær: Thor Bjarne Stadshaug

Adresse: Lakkegt. 21,
0187 Oslo

Telefon: 22 17 04 95

Fax: 22 17 04 96

E-post: bf@bibforb.no

URL: www.bibforb.no

Styret:

Leder
Monica Deildok
BFs sekretariat, Lakkegt. 21, 0187 Oslo
Tlf. jobb: 22 17 04 95
Faks: 22 17 04 96
Tlf. priv.: 33 77 77 16
Mobil: 41 21 23 57
E-post: monica.deildok@bibforb.no

Nestleder
Mona Magnussen
Universitetsbiblioteket i Tromsø
Breivika, 9037 Tromsø
Tlf. jobb: 77 64 41 49
Faks: 77 64 45 90
Mobil: 41 21 21 55
E-post: mona.magnussen@ub.uit.no

Styremedlemmer

Hanne Brunborg
Gol bibliotek
Ritha Helland
Bibliotekstudent
Lone Johansen
Malakoff videregående skole
Richard Madsen
Sørfold folkebibliotek
Klaus Jøran Tollan
Høgskolen i Hedmark

Varamedlemmer

Olga Skrinde, Fylkesbibl. i Akershus
Ola Eiksund, Arendal bibliotek
Guri S. Haugan, Levanger bibliotek
Roger Dyrøy, Direktoratet for brann-
og elsikkerhet
Signe Witsø, Høgskolen i Sogn og
Fjordane

Fylkeslagene:

Finnmark

Lillian E. Rushfeldt
Vadsø videregående skole, Boks 610, 9811 Vadsø
Telefon: 78 95 56 63
Telefaks: 78 95 28 50
E-post: lillian.rushfeldt@vdsvgs.finnmark-f.kommune.no

Troms

Stine Fjeldsøe
Tromsø bibliotek,
Boks 752, 9258 Tromsø
Telefon: 77 68 37 02
Telefaks: 77 65 74 14
E-post: stine@tromso.folkebibl.no

Nordland

Aasa Storlien
Brønnøy bibliotek,
8900 Brønnøysund
Telefon: 75 01 20 50
Telefaks: 75 01 20 01
E-post: Aasas@bronnøy.folkebibl.no

Trøndelag

Liv Vikan
FoU-avdelingen,
Sykehuset Levanger, 7600 Levanger
Telefon: 74 09 83 36
Telefaks: 70 09 85 00
E-post: liv.vikan@hnt.no

Møre og Romsdal

Gro J. Sandvik Fegth
Fræna videregående skole
Bøen 22, 6440 Elnesvågen
Telefon: 71 26 64 20
Telefaks: 71 26 64 01
E-post: fvgsbib@online.no

Sogn og Fjordane

Anne Siri Fardal Bruteig
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
6863 Leikanger
Telefon: 57 65 51 92
Telefaks: 57 65 50 55
E-post: afa@fm-sf.stat.no

Hordaland

Siri Sjursen
Hordaland fylkesbibliotek
Fylkeshuset, 5020 Bergen
Telefon: 55 23 93 74
Telefaks: 55 23 93 79
E-post: siri.sjursen@hordaland-f.kommune.no

Rogaland

Kari Aardal
Vardafjell vid. skole
Spannavn. 25, 5532 Haugesund
Telefon: 52 70 99 10
Telefaks: 52 70 99 15
E-post: aaka.vardafjell-vgs@rogaland-f.kommune.no

Agder

Gro Heidi Råmunddal
Høgskolev. 24
4640 Søgne
Telefon: 38 16 76 54
E-post: groheidi@c2i.net

Telemark

Kari Madsen Moldvær
Porsgrunn bibliotek
Postboks 1133, 3905 Porsgrunn
Telefon: 35 54 71 71
Telefaks: 35 55 90 93
e-post: karim@porsgrunn.folkebibl.no

Vestfold

Hanne Sveen
Tønsberg og Nøtterøy bibliotek
Storgata 16, 3126 Tønsberg
Telefon: 33 35 49 31
Telefaks: 33 35 49 69
E-post: hannes@tonsberg.folkebibl.no

Buskerud

Anne Foss
Buskerud fylkesbibliotek
Boks 1136 Bragernes, 3001 Drammen
Telefon: 32 80 63 55
Telefaks: 32 80 64 53
E-post: foss@buskerud.fylkesbibl.no

Hedmark og Oppland

Elin Linge Hermansson
Høgskolen i Hedmark, Avd. for lærerutdanning
Holsetgt. 31, 2318 Hamar
Telefon: 62 51 76 62
Telefaks: 62 54 24 95
E-post: Elin.Hermansson@luh.hihm.no

Østfold

Anne Woje
Fredrikstad bibliotek,
Boks 100,
1601 Fredrikstad
Telefon: 69 38 34 33
Telefaks: 69 38 34 34
E-post: acwo@fredrikstad.kommune.no

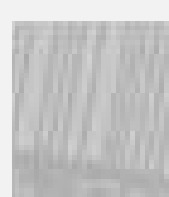
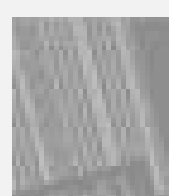
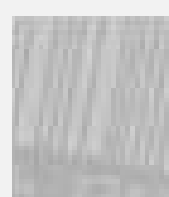
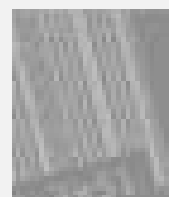
Oslo/Akershus

Anne Cathrine Undhjem
Fylkesbiblioteket i Akershus
Boks 85, 2027 Kjeller
Telefon: 63 80 10 20
Telefaks: 63 81 09 26
E-post: cathrine.undhjem@fia.akershus-f.kommune.no

B-blad

Returadresse:

**Bibliotekarforbundet
Lakkegata 21
0187 Oslo**

Sitatet:

"Most importantly, what I didn't learn in library school is how truly wonderful it is to find just exactly what someone needs. Something magical happens between you and the patron at that moment. It makes it all worthwhile and keeps me going back to work."

Kate Lyon, Farmers Branch Library, Texas, i artikkelen "What We Wish They'd Taught Us In Library School", i tidsskriftet Public Libraries nr 2, mars/april 2002